N°. 220. 1852.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 30 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentiën is 15 cents voor den regel bij iedere plaatsing buiten de zegelgelden en briefporten.

DONDERDAG 16 SEPTEMBER.

Bij deze Courant behoort een bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

PROGRAMMA voor de opening van de Vergadering der Staten-Generaal te 's Gravenhage, op Maandag den 20sten September 1852.

Art. 1. Des middags ten twaalf ure zullen de Leden der Staten-Generaal zich begeven naar de zaal, bestemd voor de zittingen van de Tweede Kamer, en zich in eene Algemeene Vergadering vereenigen, onder voorzitting van den door Zijne Majesteit benoemden President van de Eerste Kamer.

Art. 2. De Ministers, Hoofden van Ministeriele Departementen, de Kanselier der Orden, en de Leden van den Raad van State zullen zich, des namiddags ten één ure, mede in die zaal vervoegen.

Art. 3. *Zijne Majesteit* ten één ure komende de Vergadering der Staten-Generaal zullende openen, zal ten één ure met den volgenden trein van het Paleis afrijden:

a. Een kommando cavalerie tot opening van den trein;

b. Een Hoffourier en twee rijknechts, te paard;

c. De Kamerheer-Ceremoniemeester, gezeten in eene koets met twee paarden bespannen, gaande één lakkei naast elk portier;

d. Acht Kamerheeren van Zijne Majesteit, gezeten in twee koetsen, ieder met zes paarden bespannen, gaande twee lakkeijen naast elk portier.

De Kamerheeren plaatsen zich volgens hunnen rang, rijdende de jongsten vooruit;

e. De Groot-Officieren van 's Konings Huis, gezeten in twee koetsen, ieder met zes paarden bespannen, gaande twee lakkeijen naast elk portier;

f. Een kommando cavalerie;

g. *Zijne Majesteit* DE KONING, en *Hunne Koninklijke Hoogheden de Prinsen* tegenover Hoogstdenzelve, gezeten in eene koets met acht paarden bespannen, gaande één rijknecht naast elk paard, en vier lakkeijen naast elk portier.

De Luitenant-Generaal Chef van het Militaire Huis des Konings rijdt *regts*, en de Generaal-Majoor waarnemende Gouverneur der Koninklijke Residentie *links* van de koets; *achter* dezelve volgen de Officieren van het Militaire Huis almede te paard, rijdende twee aan twee, de oudste in rang vooruit;

h. Een kommando cavalerie, tot sluiting van den trein.

Art. 4. De trein zal rijden:
door het *Noordeinde*,
over de *Plaats*,
over het *Buitenhof*,
naar het *Binnenhof*.

Art. 5. De trein gekomen zijnde aan de Vergaderplaats der Staten-Generaal, zal ZIJNE MAJESTEIT aan de deur van het Hôtel ontvangen worden door eene Commissie uit de Vergadering, dewelke, voorafgegaan door den Kamerheer-Ceremoniemeester, de Kamerheeren en de Groot-Officieren van 's Konings Huis, Hoogstdenzelve zal geleiden naar de zaal der Staten-Generaal. Het Militaire Huis volgt onmiddellijk.

Art. 6. De Groot-Officieren van 's Konings Huis en de waarnemende Gouverneur der Koninklijke Residentie plaatsen zich achter Zijner Majesteits zitplaats, de Kamerheeren en het Militaire Huis *regts* en *links* van den Troon, en de Kamerheer-Ceremoniemeester regts vóór denzelve.

Art. 7. De zitting geëindigd zijnde, gaat *Zijne Majesteit* DE KONING met denzelfden trein, waarmede Hoogstdezelve binnengekomen is, en in de bij art. 3 vermelde orde, naar het Paleis terug; zullende de trein den navolgenden weg nemen:
het *Binnenhof*,
den *Korten Vijverberg*,
den *Langen Vijverberg*,
de *Plaats*,
het *Noordeinde*,
naar het *Paleis*.

Art. 8. Salvo's uit het geschut zullen het afrijden van ZIJNE MAJESTEIT van het Paleis, en het oogenblik, waarop Hoogstdezelve het Hôtel van de Staten-Generaal verlaat, aankondigen.

's Gravenhage, den 9den September 1852.

De Kamerheer-Ceremoniemeester,
Baron A. C. SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG.

KONINKLIJK BESLUIT *van den 13den September* 1852, *n°.* 59, *betreffende de oprigting van eene Kamer van Koophandel en Fabrieken te Goes.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van den 10den dezer, n°. 160, 6de afdeeling;

Gezien het reglement betreffende de Kamers van Koophandel en Fabrieken vastgesteld bij Ons besluit van 9 November 1851 (*Staatsblad* n°. 142);

Gezien Onze besluiten van 18, 24, 26 Februarij, 10 Maart en 26 Mei jl., n°. 67, 5, 6, 86 en 14, in hun geheel opgenomen in de Staats-couranten van 20, 26, 28 Februarij, 13 Maart en 28 Mei,

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In de gemeente *Goes*, provincie *Zeeland*, wordt eene Kamer van Koophandel en Fabrieken gevestigd, zamengesteld uit de gemeenten *Goes*, *Kattendijke*, *'s Heer Arendskerke* en *Kruiningen*, en bestaande uit negen leden, waarvan zes uit *Goes*, en één uit elke der drie overige gemeenten.

Art. 2. De som, waarvoor, volgens het 2de lid van art. 9 des aangehaalden reglements, de kiezers, ter zake van eenig bedrijf van handel of fabriekwezen in het patentregt op het minst moeten zijn aangeslagen, wordt vastgesteld:

voor *Goes* op	f 15.00
» *Kattendijke*	3.00
» *'s Heer Arendskerke*	5.00
» *Kruiningen*	10.00

in aanslag, met inbegrip van de Rijksopcenten.

Art. 3. De vergaderingen tot het kiezen der leden voor de nieuwe Kamer worden gehouden in de maand November 1852.

Art. 4. De nieuwe Kamer treedt in werking op den 1sten Januarij 1853.

In verband hiermede heeft de eerste gewone aftreding van leden bedoeld bij art. 7 van het reglement, plaats met het einde van dat jaar.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschriften worden gezonden aan Onzen Minister van Finantien en aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 13den September 1852.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

Bij besluit van den 14den September jl., n°. 70, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, tot lid van den Raad van Bestuur der Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten te Amsterdam te benoemen den heer *B. de Greef* Jzn.

Bij Koninklijk besluit van den 11den September 1852, n°. 52, zijn verleend de volgende pensioenen, als aan:

NAAM.	QUALITEIT.	Bedrag van het pensioen	Artt. der wet van 9 Mei 1846 (*St.* n°. 24) krachtens welke het pensioen is verleend.	Redenen van pensionering.
D. van Schravendijk of Scravendijk,	ontvanger der directe bel. en accijnsen te Woubrugge c. a.	f 958	3 en 45	Wegens ouderdom en diensttijd.
C. Vermeulen,	idem te Heerewaarde.	146	5 en 45	Wegens ligchaamsgebreken.
T. P. van Bemmel,	commies der 1ste klasse bij 's Rijks belastingen te Gorinchem.	405	id.	id.
C. Schreuder,	idem te Ruurlo.	346	id.	id.
J. Vos,	idem te Hengelo.	263	id.	id.
C. Breijder,	idem te Almelo.	308	id.	id.
B. ten Pol,	idem te Deventer.	347	id.	id.
J. C. Bach,	idem te Middelburg.	472	id.	id.
J. Kerkhof,	id. 3de kl. te Voorburg.	407	id.	id.
F. J. Ritterfeld,	idem bij 's Rijks entrepôt te Rotterdam.	358	id.	id.
A. F. de Groot, wed. van J. L. Ballingius,	in leven ontvanger der dir. bel. en acc. te Steenbergen.	994	50 en 51	Verkregen regten
M. D. L. Boltmano Sementsa, wed. van F. Haenen of Haanen,	in leven commies der 2de kl. bij 's Rijks bel. te Huissen.	288	id.	id.
J. de Bruine, wed. van A. Bosman,	in leven sloepsoldijer bij de dienst der kustregten te Vlissingen.	115	id.	id.
C. E. Molder, wed. van A. C. Rijcken en hare minderjarige kinderen A. C. en C. L. P. Rijcken,	in leven brievenbesteller aan het postkantoor te Nijmegen.	60	id.	id.
C. A. Rijcken, minderjarig kind van A. C. Rijcken en A. van Tuijl, onder voogdij van G. J. Bakker,	idem.	20	id.	id.

NAAM.	QUALITEIT.	Bedrag van het pensioen	Artt. der wet van 9 Mei 1846 (*St.* n°. 24) krachtens welke het pensioen is verleend.	Redenen van pensionering.
A. H. van Noorden, wed. van J. C. Wesselman,	in leven commies der 2de klasse bij 's Rijks belastingen.	219	54	Verkregen regten
M. Bichon, wed. van T. C. Gordon,	in lev. arrondissements-inspecteur der dir. bel., in- en uitgaande regten en accijnsen te 's Bosch.	1260	63	id.
E. Spijker, wed. van R. Kabel,	in leven visiteur der in- en uitg. regten en acc. te Amsterdam.	[illegible]	50 en 51	id.
M. C. van Poele, wed. van H. B. Scholter,	in leven commies der 2de kl. bij 's Rijks bel. te Koewacht.	208	id.	id.
L. W. van Bocksel, wed. van J. P. G. Gijrath,	id. 4de kl. te 's Bosch.	151	63	id.
A. A. F. Lanzing, minderjarigen zoon van wijlen W. J. Lanzing en G. M. Zaalberg, onder voogdij van G. J. F. P. Lanzing,	in leven hoofdcommies bij 's Rijks bel.	159	50 en 51	id.
E. A. — M. G. T. H. en N. Bierman, minderjarige kinderen van wijlen N. Bierman en G. Nielen, onder voogdij van B. Lem,	in leven sloeproeijer bij de in- en uitg. regten en accijnsen.	93	id.	id.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Gisteren, den 14den, moet de Prins-President de groote reis naar het zuiden aangevangen hebben; volgens het reisplan, zal hij drie en dertig dagen uitblijven. Het eerst begeeft hij zich naar de departementen van de Cher, de Nièvre en de Allier, het hoofdtooneel van de socialistische onlusten in December ll. De prefect van de Cher had de gansche bevolking van het departement opgeroepen om zich te Bourges op de openbare wandelplaats, elke gemeente rondom een aldaar voor hare inwoners als verzamelingspunt op te rigten paal, te vereenigen, ten einde bij de blijde inkomst van den President voor hem gemeentesgewijze te kunnen defileren; hij schijnt de uitwerking dier oproeping door een nieuw aanloksel te hebben willen bevorderen, en heeft nader doen afkondigen dat onder de zamenkomende bevolking 20,000 gedenkpenningen zullen worden uitgedeeld. De bisschop van Nevers heeft voor allen, die zich bij gelegenheid van het bezoek van den President in de stad zullen bevinden, de algemeene vasten-verordeningen voor dien dag opgeheven, dewijl anders bij den grooten toeloop de voorraad vastenspijzen zoude te kort schieten.

— In den *Moniteur* van den 14den dezer is, volgens eene telegraphische tijding, een besluit afgekondigd waarbij de noodige gelden worden aangewezen om het Fransche net van electrische telegraphen verder voort te zetten en in het volgende jaar te voltooijen.

— Den 26sten dezer moeten twee kiesdistricten van Parijs elk een afgevaardigde voor het Wetgevend Ligchaam kiezen, en nog worden er nergens aanstalten voor die verkiezing bespeurd. Geen der dagbladen, geen aanplakbiljet heeft nog eenen candidaat aanbevolen, en ook van de zijde des gouvernements is nog niets gedaan om de verkiezing in zijnen zin te doen uitvallen. Men vergelijkt daarmede de koortsachtige beweging die nog niet lang geleden de candidatuur bijv. van eenen Sue in de hoofdstad te weeg bragt, en meent dat in vergelijking daarmede de tegenwoordige onverschilligheid nog verkieslijk is.

— In een geacht Belgisch blad leest men het volgende: » De sedert eenigen tijd in Frankrijk merkbare herleving van den godsdienstzin breidt zich meer en meer uit. Laatstelijk zijn berigten ontvangen van de oprigting van vijftien onderwijsinrigtingen der Jezuiten op onderscheiden punten des lands. Thans verneemt men de oprigting van nog eenige andere zoodanige gestichten, met name van een te Colmar. Die inrigtingen hebben meestal een aanzienlijk aantal leerlingen: die te Toulouse bijv. telde er in het nu afgeloopen schooljaar 600. In het departement van de Dordogne heeft het stads gymnasium te Perigueux bijkans alle leerlingen verloren door de mededinging van het Jezuiten-collegie van Sarlat, hetwelk in 1851 slechts 51 leerlingen, in het volgende schooljaar 160 had, en voor den weldra aanvangenden nieuwen cursus reeds 220 aanvragen tot opneming van leerlingen ontvangen heeft."

— Blijkens eenen uit Parijs aan een geacht Brusselsch dagblad, de *Indépendance Belge*, geschreven brief, wordt het thans te Konstantinopel weder aanhangige geschil over den eigendom en het gebruik der gewijde oorden in Palestina, waarover zoolang reeds onchristelijke twisten tusschen de Grieksch- en de Roomsch-katholijken gevoerd zijn, door het Fransche gouvernement zeer ter harte genomen. » Dit vraagstuk — zegt de brief — zal nog wel in langen tijd niet kunnen beslecht worden. De Porte handelt daarin dubbelhartig, niet met opzet maar uit zwakheid, telkens toegevende aan de partij die zich oogenblikkelijk het sterkst weet te doen gelden; zóó wordt de uitvaardiging verklaarbaar van twee onderling veelzins strijdige grootheerlijke bevelschriften over deze zaak. De invloed van Rusland te Konstantinopel is zoo groot dat de andere mogendheden daartegen niets vermogen, wanneer zij zich niet onderling vereenigen: doch zij verstaan zich niet met elkander, en daarvan komt het dat de zaken in Palestina zoo ongunstig staan. Engeland en Pruissen hebben gezamenlijk te Jerusalem eene stichting van politieke en godsdienstige strekking, waaraan ook de handelsgeest niet vreemd is; tot nog toe heeft deze alleen voordeel aangebragt aan Engeland, hetwelk er met kracht en beleid en met ruime geldmiddelen zijn geloof voortplant. De Katholijke mogendheden daarentegen hebben steeds het onderspit gedolven; en dat zal niet anders worden, zoolang zij niet de handen ineenslaan. Als men nagaat hoeveel grond de Roomsch-Katholijken sedert eene eeuw in Palestina hebben verloren, kan men den tijd voorspellen wanneer zij er nergens meer voet zullen hebben. Het beschermheerschap van Frankrijk over de geloofsgenooten in de Levant bestaat sedert vijftig jaren nog slechts in naam, niettegenstaande het gedurig, gelijk onlangs nog weder, aan de Porte eenige bewilligingen afgedwongen heeft. Men moet echter erkennen, dat Prins Lodewijk-Napoleon meer voor de Christenen van den Libanon gedaan heeft dan al zijne voorgangers in het hoog gezag. En met dat al heeft nog onlangs de Latijnsche patriarch te Jerusalem zijn voornemen moeten opgeven om, onder gewoonte, het vormsel in de kerk van het Heilige Graf toe te dienen: de Grieksche patriarch ontzegde hem den toegang, met het nieuwe grootheerlijk bevelschrift in de hand."

DUITSCHLAND.

Het Pruissische regeringsblad van den 14den dezer maakt eene van den 4den Augustus gedagteekende koninklijke verordening bekend betreffende de *zamenstelling der Eerste Kamer*. Daarbij wordt, onder voorbehoud van de nadere goedkeuring der kamers, de wijze van verkiezing geregeld der leden van de Eerste Kamer, voor zoover die volgens art. 65 der constitutie van 31 Januarij 1850 niet regtens in de Eerste Kamer zitting hebben of door den Koning benoemd worden. Deze zijn *a.*) 90 leden welke in bij de wet vastgestelde kiesdistricten, door het dertigvoudig aantal van kiezers die het hoogste in de directe staatsbelastingen aangeslagen zijn, regtstreeks verkozen worden, en *b.*) dertig door de gemeenteraden verkozen leden uit grootere steden des lands.

De thans verschenen verordening omschrijft de kiesdistricten, waarin de eerstgemelde negentig leden moeten verkozen worden, bepaalt wie als kiezer te beschouwen is en hoe te handelen bij de berekening van ieders aanslag in de belastingen, en schrijft verder het volgende voor. De voor ieder kiesdistrict op te maken kiezerslijsten moeten, met bepaling van eenen termijn voor het indienen van bezwaren, openbaar worden gemaakt. De dag der verkiezingen wordt door den minister van binnenlandsche zaken vastgesteld. De kiezers kunnen zich bij de verkiezingen niet door anderen laten vervangen. In de kiesvergaderingen mogen geen discussien plaats hebben noch besluiten genomen worden. Stemmen die onder protest of voorbehoud worden uitgebragt, zijn van onwaarde. De keuze geschiedt bij mondelinge stemming over ieder te verkiezen afgevaardigde; volstrekte meerderheid van stemmen der aanwezige kiezers wordt vereischt; bij staking van stemmen beslist het lot. Eene verklaring van aanneming der verkiezing onder protest of voorbehoud, wordt beschouwd als weigering en heeft eene nieuwe keuze ten gevolge. Ten aanzien van de verkiesbaarheid wordt met betrekking tot deze 90 leden niets voorgeschreven.

Voorts worden de steden aangewezen, in welke de in de tweede plaats gemelde 30 leden door de gemeenteraden moeten worden verkozen. Die verkiezingen moeten plaats hebben op denzelfden dag als die der negentig afgevaardigden. Om daarbij verkozen te kunnen worden moet men 40 jaren oud zijn, vijf jaren Pruissisch staatsburger geweest zijn, in de stad, voor welke de keuze plaats heeft, woonachtig zijn en het gemeentelijke kiesregt bezitten.

De bepalingen van deze verordening worden voorloopig voor een jaar, te rekenen van 7 Augustus 1852, van kracht verklaard overeenkomstig het voorschrift van art. 66 der constitutie, volgens welke van dat tijdstip af de Eerste Kamer (welke tot dusverre naar de kieswet van 1848 gevormd is) in overeenstemming met de bepalingen van art. 65 der constitutie moet worden zamengesteld.

ENGELAND.

In ons vorig nommer is gewaagd van het gerucht eener vrijgevige handelsovereenkomst tusschen Frankrijk en Engeland. De ministeriele Londensche bladen zwijgen daarvan. Een ander van de geachtste Londensche bladen, de *Morning Chronicle* zegt, niet te weten in hoever dat gerucht geloof verdient, maar de zaak zelve met het oog op de politieke gesteldheid en de bekende inzigten der beide regeringen niet onwaarschijnlijk te achten: » want Frankrijk zoude in eene nadere aansluiting aan Engeland eenen, vooral bij de herstelling des keizerschaps wenschelijken, steun tegen de Noordsche mogendheden vinden, en het ministerie van lord Derby zoude zijne in de hoop op beschermende maatregelen te leur gestelde aanhangers kunnen troosten met de voordeelen eener wederkeerige handelsbegunstiging."

De Parijsche *Constitutionnel* zegt dat het bedoelde gerucht geen het minste geloof verdient bij de nog onlangs in den *Moniteur* uitgesproken inzigten der Fransche regering omtrent de tariefswetgeving en de handelsvrijheid.

— Eene te Dublin dezer dagen gevormde commissie van Roomsch-katholijke geestelijken benevens Iersche parlementsleden en andere leeken, bijkans alle van de Roomsche kerk, hebben » alle vrienden van godsdienstige gelijkheid" in het Vereenigd Rijk uitgenoodigd tot eene zamenkomst te Dublin den 28sten October aanstaande, ten einde te overwegen op welke wijze de vraag der godsdienstige gelijkheid in de aanstaande parlementszitting moet worden aanhangig gemaakt, en daartoe de dienstigste maatregelen te nemen.

» Tot nog toe — zegt het hoofdorgaan der Roomsch-katholijke partij in Ierland, het *Freemans Journal* — vroegen wij in den strijd tegen de heerschappij van de kerk der minderheid, slechts *godsdienstvrijheid*. Doch wij hebben thans eene welgesloten, bekwame en krachtige Iersche partij in het Parlement, uit niet minder dan zestig leden bestaande; deze zullen op het punt der godsdienstige gelijkheid door eene niet minder talrijke en krachtige partij van Engelsche parlementsleden worden ondersteund, en alzoo op de handelingen niet alleen maar ook op het bestaan van het ministerie en op de zamenstelling van een volgend bewind grooten invloed kunnen uitoefenen. En nu vragen wij al hetgeen waarop wij regt hebben, te weten volmaakte gelijkheid der kerkgenootschappen; met minder zullen wij ons niet laten tevreden stellen. Alzoo moet vooreerst de staatskerk van Ierland met al de gunsten die zij van de schatkist geniet, opgeheven worden; en vervolgens moeten alle strafbepalingen en eedsformulieren die tegen de Roomsche kerk gerigt zijn, worden afgeschaft."

» De zamenkomst van den 28sten October — zegt de Londensche *Times* — zal de aanvang zijn van eene wijd uitgestrekte zamenspanning tot uitroeijing der Iersche staatskerk met wortel en tak."

— Bij eene proclamatie van den onderkoning van Ierland van den 11den dezer is het district Tireragh, in het Iersche graafschap Sligo, gesteld onder de werking der wet tot betere beteugeling van misdaden in Ierland. Bij de bloedige twisten aldaar ten gevolge der jongste verkiezingen heerschende, was de gewone wetgeving ontoereikende tot beveiliging van have en leven.

— De *Standard* en andere Protestantsche bladen behelzen een officieel verslag van de reize van den Anglicaanschen bisschop van Tuam door de districten Tuam, Killala en Achonry in Julij en Augustus jongstleden, hetwelk strekken moet om te doen zien dat de Anglicaansche kerk in het westen van Ierland vele leden aanwint.

— Volgens de Londensche *Times* bestaat bij het gouvernement het plan om een maatregel te nemen tot vermindering van den uitvoer van zilver naar Australie, die in den laatsten tijd meer toeneemt dan voor het moederland of voor die kolonien wenschelijk geacht wordt: te dien einde zou ook in Australie het maximum van zilvergeld hetwelk men in betaling moet aannemen, worden vastgesteld.

— Men weet dat volgens de bestaande verordeningen van particuliere stoomschepen des noods tot versterking der Britsche zeemagt kan worden gebruik gemaakt. Tot nog toe werd het aan de particulieren overgelaten, aan de regering op te geven hoeveel geschut elke bodem kan voeren. Thans is bepaald dat gouvernementsambtenaren al de stoombooten zullen opnemen en staten zullen vervaardigen aanwijzende in hoe ver elke stoomboot in oorlogstijd zoude kunnen dienst doen.

— Van onderscheiden plaatsen ontvangt men niet ongunstige berigten omtrent de aanwerving van vrijwilligers voor de burgermilitie. Uit eenige dier berigten blijkt dat hier en daar geschriften uit naam van het Vredes-genootschap verspreid worden, strekkende om de dienstneming te ontraden.

NOORD-AMERIKA.

Volgens de berigten uit New-York tot den 1sten dezer (waarvan in ons vorig nommer de hoofdinhoud medegedeeld is) heeft de Senaat der Unie in de zitting van den 30sten Augustus jl. een besluit genomen, strekkende tot het aankoopen en uitrusten van eenige schepen die de wateren en stranden van de Behring-straat, van Straat-Gasper en van de Chinesche en Javasche zeeën zullen gaan opnemen.

Ook de aangelegenheid der spoorwegcommunicatie tusschen de beide Oceanen over de landengte van Tehuantepec in Mexico, is bij de sluiting der zitting van het Congres onafgedaan gebleven. In den Senaat was door eene commissie een besluit voorgesteld strekkende om aan de Noord-Amerikaansche maatschappij, waaraan de tot het daarstellen dier communicatie verleende concessie door de Mexicaansche regering thans betwist wordt, de ondersteuning van het gouvernement der Unie te verzekeren; de minderheid der commissie stelde een besluit voor, waarin Mexico met oorlog bedreigd werd. De Senaat besloot beide voorstellen te doen drukken en nader in overweging te nemen; en daarbij is het voor ditmaal gebleven. Men weet dat bij die concessie eene groote uitgestrektheid land aan de ondernemers geschonken werd; de Mexicaansche regering acht het bedenkelijk, aan Noord-Amerikanen zooveel voet op haar grondgebied te geven.

Een aanvrage van 134,300 dollars voor het onderhoud van fortificatiewerken der Unie (waarvan verscheidene bij gebreke van tijdige voorziening grootelijks vervallen zijn) vond in den Senaat veel tegenstand; eenige leden betwistten het nut van vestingwerken bij de tegenwoordige wijze van oorlogvoeren, en het voorstel is onafgedaan gebleven.

Vroeger is gewaagd van een sedert kort in de Vereenigde Staten bestaand geheim genootschap, de *Orde van de Eenige Star*. De jongste tijdingen uit New-York behelzen nadere bijzonderheden omtrent deze vereeniging, die gansch niet geheimhoudend schijnt te zijn. Hare statuten hebben tot zinspreuk »Met moed en trouw is niets moeijelijk," en vangen aldus aan: »Wij ondergeteekenden, leden der Orde van de Eenige Star, wenschende het gebied der vrijheid uit te breiden; overtuigd zijnde dat de vrijheid en de republikeinsche staatsinrigting onmisbaar zijn voor 's menschen geluk en voor de volle ontwikkeling van zijnen aanleg en geest, en dat het een ieders pligt is de anderen naar zijn vermogen te helpen in het streven naar geluk; als een der eerste pligten der Amerikaansche republikeinen beschouwende, met alle wettige en doelmatige middelen de van hunne vaderen geërfde beginselen van vrijheid en republikeinsch staatsleven over de geheele wereld te verbreiden, de zwakken te hulp te komen, aan de verdrukten deelneming en bijstand te schenken, — hebben met die inzigten en bedoelingen de Orde der Eenige Star opgerigt of ons daarbij gevoegd."

Het genootschap heeft thans een der groote New-Yorksche dagbladen, de *Courier and Enquirer*, tot zijne beschikking; het telt een groot aantal leden (vijftien duizend naar de geringste opgave en vijf en twintig duizend naar eene andere), alle tot den gegoeden stand behoorende, gelijk op te maken is uit het aanzienlijk bedrag der door elk lid te betalen geldelijke bijdrage; deszelfs plannen zijn vooreerst op de aanhechting der Spaansche kolonie Cuba gerigt, maar daartoe niet beperkt. Zijn naam is veelbeduidend; hij duidt de bedoeling aan om het gesternte der bondgenootschappelijke banier weder met eene nog alleen staande star te vermeerderen; uit de geschiedenis der aanhechting van Texas is het zinnebeeld eener enkele star in gansch Amerika bekend.

De oprigter van het genootschap, zekere dr. Wren, een inwoner van den Staat Alabama, zich in het laatst van Augustus in een der noordelijke Staten ophoudende, heeft van de aldaar gevestigde afdeeling des genootschaps eene gouden star ten geschenke ontvangen. Degene die het geschenk overreikte, verklaarde dat deze star alle nevelen der dwingelandij zoude verdrijven, de poolster zoude zijn voor de verdrukten en een vuurbaak voor de door omwentelingsstormen geslingerde volken. De heer Wren antwoordde dat de stralen dier ster de hoop in het hart der in slavernij zuchtende volkeren zoude levendig houden; hij wees daarbij op een nietig insect dat in de donkere kolken der zee ongezien en gestadig arbeidde aan het optrekken der koraalriffen waarop zoo menig trotsch fregat verongelukte.

»Er bestaat alzoo thans in de Vereenigde Staten — zegt de Parijsche *Constitutionnel* — een geheim genootschap met reeds 15,000 leden, met verscheiden millioenen in kas, in het bezit van een veelgelezen dagblad, in gunst staande bij een groot deel der bevolking en bij verscheiden plaatselijke wetgevende vergaderingen, en ten doel hebbende al de Antilles voor de Vereenigde Staten te veroveren. Spanje en al de mogendheden die kolonien in de Amerikaansche zeeën bezitten, mogen wel op hare hoede zijn."

— Den 15den Junij jl. heeft de Koning der Sandwichs-eilanden zijne bekrachtiging verleend aan de door de volksvertegenwoordiging goedgekeurde nieuwe constitutie. Zij omschrijft de koninklijke magt nader, en geeft aan de kroon eene gelijksoortige stelling als zij in Engeland heeft.

— Volgens de tijdingen van de Societeits-eilanden van het midden van Mei jl., was op Otaheite aan de Engelsche zendelingen en geestelijken van de Protestantsche Kerk verboden, verder predicatien te houden, zoolang zij niet beloofden zich aan het Fransche beschermheerschap en aan de bevelen der Fransche gezagvoerders te zullen onderwerpen.

BEURS-BERIGTEN.

Parijs 13 September: 3 pcts. renten fr. 77.15; idem 4½ pct. 103.75.
Londen 13 September: 3 pcts. geconS. 100, 100⅛. Nederl. werkelijke schuld 2½ pcts. 64⅞, 65; idem 4 pcts. —.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 15den September* 1852.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van heden is verslag uitgebragt omtrent het wets-ontwerp betreffende het aandeel van Nederland in de Russische schuld in Holland, en omtrent dat tot bepaling van de verpligting der provincie om aan behoeftige gemeenten te gemoet te komen. De beraadslaging over die beide wets-ontwerpen is bepaald op Vrijdag aanstaande, aan te vangen des voormiddags ten elf ure. Achtereenvolgens zijn aangenomen de navolgende wets-ontwerpen, als:

dat tot veranderde toepassing van het tarief op het artikel eau des Carmes;

dat tot aanwijzing der ontheffingen ter zake van de directe belastingen enz., en

dat betreffende den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken:

de beide eersten met algemeene en het laatste met 27 tegen 7 stemmen.

UITTREKSELS UIT DE VERSLAGEN aangaande den toestand der onderscheiden provincien over het jaar 1851, *door de Gedeputeerde Staten aan de Staten hunner provincie in de gewone Zomervergadering dezes jaars, volgens art.* 162 *der wet van* 6 *Julij* 1850 (Staatsblad n°. 39), *ingediend.*

(Vervolg; — zie ons voorlaatst nommer.)

XIII. LANDBOUW. (Vervolg.)

Overijssel:

Omtrent den staat van Overijssels landbouw in het algemeen zeggen de Gedeputeerde Staten het volgende:

»Ofschoon erkend moet worden, dat de landbouw in deze provincie niet alleen voor groote ontwikkeling, maar ook voor vele verbeteringen vatbaar is, zoo neemt dit niet weg, dat de algemeene toestand van denzelve vrij gunstig kan genoemd worden, dat vooruitgang en uitbreiding opgemerkt wordt, en dat het geenszins aan voorbeelden ontbreekt van de toenemende gezindheid van den landeigenaar en landbouwer, om zijne gronden op onderscheidene wijzen meer voortbrengend te maken, onder anderen daartoe aangemoedigd door de goede prijzen, die hij van zijne producten maakt. Die voorbeelden zouden zeker algemeener zijn, wanneer niet, vooral op de zandgronden, gebrek bestond aan goede mestspecie en aan geschikte gelegenheid, om den mest min kostbaar te doen aanvoeren. Er zijn streken, alwaar bij de boerenerven te weinig weiland, in verhouding tot het aanwezige bouwland, wordt aangetroffen, en als gevolg van te weinig verbouw van hooi, veel stroo tot beestenvoeder wordt gebruikt, welk laatste dan voor de bemesting door heideplaggen moet worden vervangen. Bovendien hebben de mestspecien in de laatste jaren eene aanzienlijke rijzing van prijs ondergaan. Die uit de steden, zoo dierlijke als plantaardige, worden meestal voor ontginningen aangekocht. Onder de middelen, die ter voorziening in het gebrek aan zoodanige mestspecien worden aangewend, kan vooral ook het gebruik van wollen lompen worden gerangschikt.

»Dat er werkelijk vooruitgang en ontwikkeling bestaat, hiervoor kan een bewijs worden ontleend aan den meer en meer stijgenden prijs der landerijen, hetgeen weder van grooten invloed op de huurwaarde is. In 't bijzonder wordt de rijzing opgemerkt ten aanzien der gronden, die het naast bij de gemeenten of den bebouwden kring derzelve liggen. Uit eene der langs de rivier de IJssel gelegene gemeenten wordt de opmerking gemaakt, dat de buitengewone hoogte, welke de koop- en huurwaarde der landerijen heeft bereikt, moeijelijk lang stand schijnt te kunnen houden, doordien in gewone jaren de opbrengst van den grond daarmede niet in evenredigheid staat. De koopwaarde der landerijen te Kampen schat men van f 500 tot f 1800 per bunder, zoowel bouw- als weideland. In andere langs den IJssel gelegene gemeenten is de hoogste prijs f 1900, welke som voor de verschillende streken van dit gewest als maximum kan worden aangenomen. In de meeste gemeenten klimt zij niet zoo hoog, hetgeen geheel van den aard der gronden afhankelijk is. Meestal wisselt de koopwaarde af, van f 200 à f 300 tot f 600 à f 800; met uitzondering van de broek-, veen- en heidegronden, waarvan de koopwaarde wordt gesteld op f 50 à f 150, f 70 à f 120 en f 12 à f 150. De huurwaarde van bouw- en weidelanden wisselt af van f 10 tot f 90, en staat dikwijls in geene de minste evenredigheid tot de koopwaarde, zoodat van in verschillende gemeenten gelegene landerijen, die op gelijke koopwaarde worden geschat, de huurwaarde van de eene soms het dubbel van die der andere bedraagt."

De Overijsselsche Maatschappij van Landbouw, door den Koning geraadpleegd zijnde over de middelen tot ontwikkeling van den vaderlandschen landbouw, heeft in haar antwoord tevens gewezen op het groote belang, dat ter uitbreiding van den landbouw gelegen is in de marken-verdeelingen, en verklaart in derzelver bevordering van regeringswege en in het beramen van maatregelen tot eene gemakkelijke, spoedige en min kostbare toepassing der acte van scheiding, een krachtig hulpmiddel te zien om des Konings edele bedoelingen voor den bloei der nijverheid in het algemeen, en van den landbouw en de veeteelt in het bijzonder, te verwezenlijken.

De door deze maatschappij gehouden tentoonstellingen hebben bij den landbouwenden stand zeer veel belangstelling opgewekt. De omstandigheid dat de maatschappij onder hare leden vele eigenlijke landbouwers telt, doet de Gedeputeerde Staten van hare werking goede vruchten in de toekomst verwachten.

Er worden proeven genomen met zoogenaamde *aragoa*-tarwe, waarvan

zaad van wege het ministerie van Binnenlandsche Zaken aan eenige landbouwers is verstrekt.

Als onlangs bij een of anderen landbouwer ingevoerde nieuwe werktuigen noemt het verslag een voorploeg, alsmede een snijromp die gelijktijdig met den karnmolen door een paard wordt gedreven. Te Steenwijkerwold wordt de ondergrondsploeg meer en meer gebruikt. Ook legt men zich in die gemeente meer en meer toe op het kruisen van inlandsche varkens met Engelsch ras, waarvan de voordeelen, bij den grooteren aftrek van die soort, aanzienlijk kunnen genoemd worden. Tot hetzelfde einde zijn te Avereest en te Kamperveen beeren van Berkshire-ras ingevoerd, en te Oldemarkt een Engelsch ram van Leicester, om de aldaar reeds vroeger begonnen kruising met Friesch ras voort te zetten en te beproeven of het Leicester-ras, waarvan ook eene ooi aanwezig is, in die gemeente wil tieren.

Het landbedrijf is in 1851 door geene bijzondere tegenspoeden getroffen. Ofschoon de min gunstige weersgesteldheid in het voorjaar niet zonder invloed bleef op de veldgewassen en de boomvruchten, heeft zich later evenwel veel hersteld.

In sommige streken van Overijssel begint men zich meer toe te leggen op het verbouw van haver en van koolzaad, hetwelk tot nog toe in de provincie niet zeer uitgebreid was. In de omstreken van Kampen is door de landlieden wegens de telkens terugkomende aardappelziekte, het verbouw van koolzaad beproefd, en aanvankelijk met goeden uitslag, daar het koolzaad hun meer voordeel heeft aangebragt. De vlasteelt, die reeds gering van omvang was en alleen voor eigen gebruik gedreven werd, neemt nog af. De aardappelteelt blijft zich, ondanks de heerschende ziekte, sterk uitbreiden. De teelt van mangelwortelen breidt zich mede uit.

Door de longziekte zijn in 1851 in Overijssel 1104 runderen (4 meer dan in 1850) aangetast, en 684 gestorven. In 1852 zijn weder in enkele gemeenten, hetzij voor het eerst, hetzij bij vernieuwing, gevallen van longziekte voorgekomen; een meer verontrustend aanzien verkrijgt de ziekte evenwel niet.

Te Steenwijk stierven aan het miltvuur 30 runderen en 2 paarden, en aan dezelfde ziekte te Holten 5 runderen en 4 paarden. » Het is opmerkelijk, — zegt het verslag — dat die ziekte te Steenwijk, weder het eerst is ontdekt op hetzelfde gedeelte der weide, waar zij zich ten vorigen jare voor het eerst heeft voorgedaan. De aldaar werkzame rijksveearts heeft als zijn gevoelen medegedeeld, dat vermits bij het ontdekken der ziekte het vee reeds gedurende eene maand in de weide was, er wel grond bestaat om te veronderstellen, dat er op het bewuste gedeelte der stads-meente planten groeijen, die onder bepaalde omstandigheden het voortbrengen der ziekte begunstigen. Er zoude echter weinig waarschijnlijkheid bestaan, om de zekerheid daarvan te bekomen, aangezien daartoe proeven met het enkel voederen van zoodanige bijzondere of in grooter aantal voorkomende planten, aan bepaaldelijk gezonde runderen zouden moeten genomen worden, welke proeven, behalve de vele moeite, geldelijke opofferingen zouden vereischen, waartoe verreweg het meerendeel der beweiders ongenegen is bij te dragen. De wrang, welke zich in meerdere gemeenten, hoofdzakelijk onder de vetgeweid wordende beesten vertoonde, was te Steenwijk zoo menigvuldig, als slechts zelden wordt waargenomen. Uit enkele districten is in 't bijzonder melding gemaakt van het bloedwateren, eene ziekte onder het rundvee, die jaarlijks terugkeert. De rijks-veearts te Enschede heeft daarop in 't bijzonder de aandacht gevestigd, dewijl die ziekte in de Eschmarke onder Lonneker dikwijls voorkomt en aldaar van een zeer gevaarlijken aard is, welke niet weinig zou vergroot worden door de verkeerde behandeling van de empirici. Op aanraden van deze, worden soms de vreemdsoortigste geneesmiddelen toegediend, waardoor te sterker de noodzakelijkheid wordt gevoeld van maatregelen, om de uitoefening van de veeartsenijkundige practijk door onbevoegde personen, zoo mogelijk tegen te gaan."

De tuinbouw verbetert zich en gaat vooruit. Men legt er zich in Overijssel meer dan vroeger op toe. Hij is in de nabijheid der steden voor velen een voornaam bestaanmiddel. Te Steenwijk bepaalt hij zich hoofdzakelijk voor den uitvoer naar elders van wortelen en kool. De ligging dier plaats en gesteldheid van den grond, doet meerdere ontwikkeling aldaar van dien tak voorzien. Ook van de bloemisterij wordt meerder werk gemaakt. Te Zwolle gaat men voort, van wege de gemeente, premiën toe te kennen aan degenen, die op de wekelijksche bloemmarkten de schoonste en de meeste bloemen en de grootste hoeveelheden bloemen- tuinzaden aanbrengen. Deze maatregel tot aanmoediging blijft aan de verwachting beantwoorden, en geeft goeden afzet voor de bloemkweekerijen.

In de gemeente Avereest wordt veel gebruik gemaakt van de gelegenheid, welke de Overijsselsche vereeniging tot ontwikkeling van provinciale welvaart heeft opengesteld, om vruchtboomen tegen minder dan den gewonen prijs te bekomen; ook wordt daar de aanplanting van vruchtboomen bevorderd, doordien dezelfde vereeniging jaarlijks een aantal vruchtboomen, om niet, aan de mingegoede landlieden doet uitreiken. De boomkweekerij, die voor eenige jaren nabij Zwolle is aangelegd, breidt zich uit, en voorziet in eene behoefte, welke aan zoodanige inrigting sedert lang gevoeld is geworden.

Uitgestrekte bosschen van opgaand hout worden in Overijssel weinig aangetroffen, doch ten gevolge der markeverdeelingen en ontginningen, wordt er veel opgaand hout gepoot, en wel voornamelijk eiken en dennen, terwijl almede meer en meer akkermaalsbosch word aangelegd. Voor de klompenmakerij worden in sommige gemeenten nog al wilgen en populieren geplant. Men vindt enkele streken, waar de houtteelt afneemt, omdat er meer voordeel in gezien wordt, de vroeger met opgaand hout en akkermaalsbosschen bezette gronden tot bouw- of weideland te bezigen. Winterhakhout wordt meer dan vroeger aangelegd.

Te Genemuiden ging men voort biezen te poten: er zijn in 1851 op het strand 80,000 biezenzoden gepoot, eene oppervlakte beslaande van acht bunders.

In 1851 zijn door den Koning goedgekeurd de plannen tot verdeeling der marken van:

Losser,	gemeente	Losser	groot omstreeks	1999	bunders,
Hengevelde,	»	Ambt Delden	»	» 403	»
Geesteren,	»	Tubbergen	»	» 2676	»

terwijl dat van de marke Ane, gemeente Gramsbergen, groot ongeveer 628 bunders, aan 's Konings goedkeuring is onderworpen geworden. Sedert het Koninklijk besluit van 24 Junij 1837, zijn alzoo 65 marken in verdeeling gebragt, te zamen eene oppervlakte beslaande van p. m. 85,500 bunders.

De in 1851 ingevolge de wet van 6 Junij 1840 gedane aangiften, tot bekoming van vrijdom van lasten ter zake van landontginningen, bedroegen 211 eerste aangiften, betrekkelijk 1782 bunders 73 roeden en 79 ellen; en 76 tweede aangiften, betrekkelijk 244 bunders 61 roeden en 10 ellen. Volgens de tweede aangiften, waren ontgonnen:

21 b. 63.90 tot bouwland; 51 b. 78.30 tot bouwland en weideland; 10 b. 42.80 tot bouwland en houtgewas; 31 b. 14.80 tot bouwland, boschgrond en weideland: 41 b. 79.10 tot weideland en hooiland; 87 b. 24.10 tot boschgrond; 0 b, 58.10 tot stichting van 28 huizen en gebouwen.

Van de den eigengeërfden der buurschap Steenwijkerwold toebehoorende onverdeelde woeste gronden, zijn in 1851 een dertigtal bunders verkocht en in cultuur gebragt. Men is voornemens van tijd tot tijd met dien verkoop in perceelen voort te gaan. Eenige perceelen worden in huur uitgegeven en, na de ontginning, tot den verbouw van veldvruchten gebezigd.

Zandverstuivingen bestaan in meerdere of mindere mate in de gemeenten den Ham, Haaksbergen, Ambt Hardenberg en Ambt Ommen. Die in eerstgenoemde strekt zich uit over eene oppervlakte van 78 bunders. Ter beteugeling derzelve, zijn in de beide laatste jaren vele kosten aangewend voor beplantingen en bewallingen. Onder Heemse en Collendoorn tracht men ze met helmgras te bestrijden. In de marke Buurse worden geene middelen ter beteugeling eener aldaar bestaande zandverstuiving aangewend. Eene welke vroeger in de marke Langelo bestond, is door bepoting met dennen en ander houtgewas tot stilstand gebragt.

De berigten omtrent den toestand van den veestapel in Overijssel zijn bijzonder gunstig. Ofschoon het rundvee, ten gevolge der schrale weide in het voorjaar, in zijn groei werd tegengehouden en dien ten gevolge de prijzen laag waren, is dit, naar mate de weide toenam, verbeterd. De prijzen rezen en de handel werd levendig. Ondanks de heerschende longziekte breidt de veestapel zich uit. Op het Kampereiland bestaan voorbeelden, dat op stallen, waar vroeger hoogstens een twintigtal runderen aanwezig was, thans 40 en 50 stuks worden aangetroffen. Het melkvee gaf behoorlijk, en het slagtvee is tamelijk vet geworden. De fokkerij is uit hoofde van den niet hoogen prijs niet voordeelig geweest. Het vetmesten van kalveren voor de markt neemt te Markelo steeds toe en leverde in het afgeloopen jaar voordeelige uitkomsten.

Op de paardenfokkerij begint men zich meer toe te leggen. De Twentsche vereeniging tot verbetering van het paardenras geeft zich veel moeite, om daaraan bevorderlijk te zijn. Goede paarden zijn tot redelijke prijzen verkocht.

De schaapskudden blijven, ten gevolge van de marke-verdeelingen, verminderen.

De varkens waren gezond en zijn goed gegroeid. De prijzen waren in het voorjaar laag, doch rezen later aanmerkelijk en stonden in den herfst zeer hoog. De naar Engeland uitgevoerde hebben goede voordeelen opgeleverd.

Het pluimvee is voordeelig geweest. Ganzen, eenden en hoenders werden, onder anderen, te Wierden in groote menigte geteeld en naar Holland en Engeland verkocht. Ten gevolge der navraag voor Engeland, legt men zich te Gramsbergen meer op de ganzenteelt toe. Deze is overigens in onderscheidene gemeenten lang niet meer datgene, wat zij vroeger was. De markeverdeelingen hebben haar veel verminderd, en doen haar voortdurend afnemen. De hoenders worden in alle oorden, hier in meer, daar in minder groot getal, gevonden. Het getal derzelve wordt geschat: te Denekamp op 15,000, te Lonneker op 13,000, te Tubbergen op 9000 à 10,000. De zoogenaamde kremers, die de eijeren veelal aan de huizen in ruilhandel opkoopen en vervolgens regtstreeks naar elders verzenden, vinden daarmede een redelijk bestaan. Het in 1851 van Tubbergen uitgevoerd getal eijeren wordt begroot op 850,000 à 900,000, die gemiddeld de acht voor tien centen zijn verkocht. Men rekent, dat de hoenders te Denekamp 1,440,000 eijeren opleverden. Naar deze opgave kunnen de groote voordeelen, welke de hoenders jaarlijks afwerpen, eenigzins worden afgemeten.

De bijenteelt heeft in de meeste gemeenten, doch in slechts weinige op uitgebreide schaal, plaats. In het afgeloopen jaar zijn te Diepenveen 1157 korven gedreven. Te Tubbergen telde men er 900. In andere, als bijv. in Ambt Almelo, Diepenheim, Gramsbergen en den Ham, gemiddeld 800.

(Het vervolg hierna.)

In de verschillende Mexicaansche havens zijn gedurende het jaar 1851 aangekomen 839 schepen, waarvan 68 Mexicaansche, 1 Venezuelaansch, 12 Peruaansche, 9 Chileneesche, 9 Equatoriaansche, 1 Braziliaansch, 435 Amerikaansche, 61 Spaansche, 108 Engelsche, 69 Fransche, 3 Pruissische, 24 Hamburger, 13 Deensche, 8 Sardinische, 5 Belgische, 1 Portugeesch, 1 Noorweegsch, 1 Hannoveraansch, 8 Bremer en 1 Zweedsch. Daaronder bevonden zich 219 stoombooten. Van deze 839 schepen werden ingeklaard: te Vera Cruz 176, te Tampico 75, te Sisal 32, te Acapulco 205, te San Blas 74, te Altata 5, te Campêche 49, te Tabasco 37, te Manzanilla 10, te Mazatlan 139 en te Guaymas 37.

DROOGMAKING VAN HET HAARLEMMER-MEER.

In de *Staats-courant* van 4 Augustus jl. (nº. 138) is vermeld, dat het Meer was *droog geworden*, doch dat, zoolang de afzonderlijk voltooide vakken der Hoofdvaart binnen het meer niet met elkander in verbinding waren gebragt, de eigenlijke stand van den waterspiegel in hetzelve niet met juistheid te berekenen was. — Die verbinding had volgens bestekken met het begin dezer maand moeten zijn volbragt; — dit is echter niet geschied; alleen zijn de Lynden en de Cruquius dezer dagen door de Hoofdvaart in *Nieuwen Meerpolder* vereenigd.

Dewijl alzoo elk der drie stoomwerktuigen den laatsten Augustus nog een eigen boezem had, waaruit het werktuig het water dikwijls van el tot 4.80 en lager onder Amsterdamsch peil afpompte, kan de middelbare stand van het water over het geheel op dien tijd nog evenmin als op het eind van Julij worden opgegeven; op den laatsten der afgeloopene maand was de waterstand der Hoofdvaart in het vak bij den Leeghwater 4.07 el, bij den Cruquius 4.15 el en bij den Lynden 4.09 el onder A. P. De in het midden des polders nog aanwezige en door den regen soms vermeerderde plassen worden door den wind over den bodem heen en weder bewogen; konden zij alle op de binnenkanalen worden geleid, zij zouden in een oogenblik verdwijnen, als liggende veel hooger dan het water in de vakken der Hoofdvaart. De werking der machines is in de hier volgende tabel vermeld.

Benaming van het Stoomwerktuig	Heeft gewerkt: uren.	met pompen of scheprad.	Slagen of omgangen.	Slagen of omgangen per minuut.	*Aanmerkingen.*
		Pomp.	Slagen.	Slagen	
de *Leeghwater* .	321½	10	7388	3.79	Van den 1sten tot den 23sten Augustus is de machine buiten werking geweest wegens herstellingen aan den warmwaterbak en heeft na dien tijd dienst gedaan wanneer er toevoer van water bestond.
de *Cruquius* . . .	68½	8	14020	3.41	Daar de cilinderzuigers met al den ballast waren bezwaard is tot vermeerdering der snelheid bij den stand van 4.80 el tot 5 el onder A. P. in de Hoofdvaart eene pomp afgezet.
	53	7	16710	5.25	
	121½		30730		
de *Lynden* . . .	42	8	16779	6.60	Een der pompen is tijdelijk buiten werking geweest tot herstel van eene gebroken stijgerstang.
	168	7	63847	6.33	
	210		80626		
Stoomwerktuig tot ontlasting van Rhijnlands boezem te *Spaarndam.*					Er is eene verbetering gedaan aan den stoomzuiger van het werktuig hetwelk daarmede op den 30sten is beproefd en eene goede uitkomst heeft opgeleverd.

De Commissie van Beheer en Toezigt,
GEVERS VAN ENDEGEEST.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

*** De Audientie van den Minister van Binnenlandsche Zaken zal op Zaturdag aanstaande den 18den September geen plaats hebben.

Provincie *Zuidholland.*

AANBESTEDING.

Op Maandag den 4den October 1852, des voormiddags ten 11½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de Provincie Zuidholland of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 10de District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te 's Gravenhage, worden Aanbesteed:

Het driejarig Onderhoud van de Hoofden der Oude Zeehaven te Hellevoetsluis, mitsgaders van den IJsbreker tegen het Oosterhoofd, van het Duikelhoofd tegen het Westerhoofd en van de Rijs-, Aarde- en Steenwerken, tot deze Hoofden behoorende; ingaande den 1sten November 1852, en eindigende den 31sten December 1855.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving, volgens artikel 12 van het Bestek.

Het Bestek zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland te 's Gravenhage, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende Dingsdag vóór de Besteding de noodige Aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur A. Greve, te 's Gravenhage, en bij den Ingenieur J. G. W. Fijnje te Brielle.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

Provincie *Gelderland.*

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 24sten September 1852, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Minister van Staat, Commissaris des Konings in de provincie Gelderland of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat, in het Vijfde District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te Arnhem, worden Aanbesteed:

De aanleg van Werken tot verbetering van het Rijks-Veer te Bommel.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, volgens Art. 9 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Gelderland, te Arnhem, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende vier dagen vóór de Besteding de noodige Aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur Conrad, en den Ingenieur Waldorp, te Arnhem.

Namens den Minister van Binnenlandsche Zaken,
De Secretaris-Generaal,
J. SCHRÖDER.

DEPARTEMENT VOOR DE ZAKEN DER HERVORMDE EEREDIENST, ENZ.

Op Vrijdag den 1sten October, 1852, zal bij Inschrijving worden Aanbesteed de Leverantie, ten dienste van het Departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz., van Vijf Honderd Dubbele Nederlandsche Mudden Turf en Twee Honderd Nederlandsche mudden Steenkolen.

Zullende de biljetten van Inschrijving vóór of op den gemelden dag, des middags ten twaalf ure, moeten zijn ingeleverd aan het Locaal van voornoemd Departement, op den Fluweelen Burgwal alhier, alwaar, bij den Kamerbewaarder, de Voorwaarden der Aanbesteding ter lezing en de Monsters ter bezigtiging voorhanden zijn.

's Gravenhage, den 11den September 1852.

De Minister van Finantien, voorloopig belast met het bestuur van het Departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz.
VAN BOSSE.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

RENTEBETALING OP HET GROOTBOEK DER 4 PERCENTS NATIONALE SCHULD.

De Minister van Finantien maakt bekend, dat de bovenstaande Rentebetaling zal geschieden op de navolgende Bureaux van het Grootboek der Nationale Schuld, gevestigd te Amsterdam, te weten:

Op het Eerste Bureau:
voor de Kapitalen, ingeschreven onder Letter A tot en met D;
Op het Tweede Bureau:
voor de Kapitalen, ingeschreven onder Letter E tot en met K.
Op het Derde Bureau:
voor de Kapitalen, ingeschreven onder Letter L tot en met R.
Op het Vierde Bureau:
voor de Kapitalen, ingeschreven onder Letter S tot en met Z.

En wel alleenlijk over het halfjaar, verschijnende primo October 1852, van Vrijdag den eersten tot en met Vrijdag den vijftienden dier maand en vervolgens over al de nog verschuldigde halfjaren, op alle werkdagen (met uitzondering van den Zaturdag), van Maandag den achttienden October 1852 tot en met den 15den Februarij 1853.

Tevens worden, overeenkomstig art. 19 van het Koninklijk Besluit dd. 18 Mei 1818 (*Staatsblad* nº. 24), *voor de tiende of laatste maal* opgeroepen de nog niet opgekomen Regthebbenden op de Renten over het halfjaar, verschenen geweest op primo April 1848.

's Gravenhage, den 14den September 1852.

De Minister voornoemd,
VAN BOSSE.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Derde* trekking der *Tweede* Klasse van de 218de *Staats-Loterij*, op Woensdag den 15den September 1852, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

Nº. 1537 een prijs van 1000 gulden.
» 10806 » » » 1250 »
» 15931 » » » 1000 »
» 2545 » » » 1000 »
» 5297 » » » 1000 »

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. FRIESWIJK.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Directeur der Artillerie-Stapel- en Constructie-Magazijnen te Delft zal, onder nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Heer Minister van Oorlog, op den vijftienden October aanstaande, des voormiddags ten tien ure, op het Bureau zijner Directie, in de Houttuinen, in het openbaar, aan den minstinschrijvende Aanbesteden de Levering van: Steenkolen, en onmiddellijk daarna Hout, velerhande behoeften en Gereedschappen, ten behoeve van voorschreven Magazijnen.

De Voorwaarden der Aanbesteding zullen van heden af ter lezing liggen op het Bureau des Aanbesteders, op de Bureaux van de Heeren Commissarissen des Konings in de provinciën, alsmede van den Heer Kommanderenden Officier der Artillerie te Maastricht.

Delft, den 14den September 1852.

De Directeur voornoemd,
P. E. DINAUX.

OPENBARE AANBESTEDING.

*** De Kolonel, Plaatselijke Kommandant, belast met het toezigt over het Nachtlegers te Amsterdam, zal aan den minsten Inschrijver, onder nadere approbatie van het Ministerie van Oorlog, openbaar Aanbesteden, op den 28sten September 1852, 's middags ten 12 ure, ten zijnen Burele, op den Dam: de Leverantie van Gezuiverd Tarwe-Ligstroo, voor den tijd van Twaalf Maanden, ingaande den 1sten November 1852 en eindigende den 31sten October 1853, waarvan de Conditien en Voorwaarden ter lezing zullen liggen ten Burele van den Kolonel Plaatselijken Kommandant, op den Dam, van 's morgens 11 tot 's namiddags 2 ure.

*** Commissarissen van den Straatweg tusschen Rotterdam en Hillegersberg zullen op den 20sten September 1852, des namiddags ten vijf ure, in de Herberg het Wapen van Holland, te Hillegersberg, ten overstaan van den aldaar gevestigden Notaris van den Berg, in het openbaar Aanbesteden:

Het Bestraten van 23 Roeden Weg.

Nadere Inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

*** De Directie maakt bekend, dat door haar zullen worden geveild te *Rotterdam*, op *Donderdag* 30 *September* 1852, de navolgende Kisten en Kistjes *Java-* en *China-Thee*, liggende in Entrepôt, als:

Java-Thee te Rotterdam:

Boey	685/4		
Congo Boey	38 »		
Congo	3685 »		
Kempoey	242 »		
Souchon	341 »	1006/12	
Pecco	448 »	214 »	4/16
Thunkay	876 »		
Schin	232 »		
Hysant Schin	54 »		
Hysant	92 »	371 »	
Uxim.	35 »	97 »	
Joosjes G. B.		9 »	40 »
» F. B.			51 »

Java-Thee te Amsterdam:

Boey	616/4		
Congo Boey	64 »		
Congo	2577 »		
Kempoey	266 »		
Souchon.	809 »	1250/12	
Pecco.	776 »	60 »	120/16
Thunkay	162 »		
Schin	51 »		
Hysant Schin.	38 »		
Hysant	69 »	593 »	
Uxim	61 »	212 »	
Joosjes G. B.		30 »	

China-Thee te Rotterdam:

Congo	320/4

aangevoerd: de Java-Thee in 1851 en 1852 met diverse schepen van *Java;* en de China-Thee in 1851 met het schip *Kolonel Koopman*, Kapitein *J. J. Klein*, doch zijn de kisten gemerkt *Ship Ternate.*

Alle deze Theeën leverbaar per ontvang-cedullen.

De stellen en monsters benevens de veilconditien zullen in tijds verkrijgbaar worden gesteld.

Amsterdam, 17 Augustus 1852.

De Monchy, *President.*
De Clercq, *Secretaris.*

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** De Ondergeteekenden *Wieger, Hendrikus Idzerda*, Medicinae Doctor, *Pieter Sijbrens Hoytema*, Koopman, en *Jacob Sibles Bokma*, Notaris, allen wonende te Akkrum, brengen bij deze ter kennisse van de belanghebbenden, dat de Vennootschap onder de Firma *Idzerda en Compagnie*, gevestigd te Akkrum, en ten doel hebbende de uitoefening van eene Zeepziederij en den daaraan verbonden handel, bij Acte van den 10den September 1852, met den 19den Junij 1852 is ontbonden geworden.

Akkrum, 10 September 1852.

W. H. Idzerda.
P. Hoytema.
J. S. Bokma.

*** Al degenen welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den Boedel van *Adrianus Bergen Henegouw*, vroeger Bouwman te Soeterwoude, en laatst zonder beroep, gewoond hebbende te Oegstgeest, en aldaar den 20sten Junij 1852 overleden, bij hem met zijne Nagelatene weduwe *Cornelia van der Velden* in het gemeen bezeten, worden verzocht daarvan franco opgave of betaling te doen, ten Kantore van den Notaris *C. Klaverwijden*, te Soeterwoude, vóór of op den eersten October aanstaande.

*** De Heeren HOPE & Co. adverteren, op order van het Ministerie van Finantien van Rusland, dat op den 30sten Augustus 1852, Oude Stijl, te *St. Petersburg*, door de *Keizerlijke Commissie van Amortisatie* zijn ***UITGELOOT***, om te *St. Petersburg*, in de maand November 1852, gelijktijdig met de **Rente-Betaling**, te worden afgelost.

EEN DUIZEND EN DERTIEN BILJETTEN, van **Inscriptie** (**Origineel**) à 5 pCt., Vierde Serie: ieder Biljet à 500 **Zilver Roebels Kapitaal**, genummerd (ter regter hand) als volgt:

12	4417	11289	16251	20819	25437	30158	34672
13	4512	11292	16281	20836	25453	30210	34739
33	4575	11313	16378	20841	25477	30240	34740
136	4577	11320	16462	20896	25486	30296	34852
188	4596	11382	16538	20915	25491	30333	34903
270	4670	11387	16577	20923	25499	30340	34918
271	4711	11407	16678	20964	25511	30430	35252
304	4735	11442	16699	20967	25515	30432	35272
399	4747	11452	16707	21207	25665	30449	35303
403	4779	11463	16733	21216	25735	30484	35357
411	4806	11494	16764	21228	25750	30505	35387
460	4832	11627	16816	21265	25751	30549	35492
499	4900	11662	16827	21302	25887	30601	35502
520	4919	11726	16840	21417	25896	30668	35572
529	5069	11782	16854	21422	25902	30683	35650
556	5072	11799	16885	21446	25953	30686	35743
570	5096	11898	16887	21486	25956	30707	35895
646	5162	11992	16920	21508	25975	30821	35987
672	5427	12027	16925	21509	26091	30855	36115
675	5466	12058	16949	21550	26093	30958	36155
725	5604	12180	16972	21565	26411	30979	36202
749	5606	12193	17006	21593	26513	30991	36256
768	5616	12197	17018	21625	26520	31072	36263
844	5706	12280	17032	21710	26569	31077	36311
847	5745	12315	17049	21751	26608	31139	36323
868	5861	12339	17072	21809	26621	31239	36336
875	5932	12367	17085	21826	26668	31256	36344
1003	5934	12404	17153	21856	26688	31286	36372
1055	5985	12424	17182	21884	26698	31346	36405
1057	6039	12502	17302	21892	26707	31413	36476
1177	6066	12510	17311	21927	26766	31439	36499
1178	6137	12618	17322	21944	26781	31554	36572
1270	6196	12655	17355	21949	26806	31581	36602
1301	6217	12727	17421	22051	26808	31594	36647
1314	6348	12734	17507	22230	26894	31765	36652
1347	6368	12739	17513	22255	26904	31851	36657
1356	6391	12743	17535	22278	26906	31867	36662
1401	6484	12833	17540	22314	26992	31907	36744
1469	6631	12869	17577	22448	27037	31926	36763
1483	6633	12894	17594	22472	27064	31927	36819
1491	6645	12907	17642	22488	27096	31964	36966
1494	6654	12909	17658	22523	27102	31978	36967
1508	6755	13009	17684	22544	27134	32052	36992
1522	6803	13048	17692	22591	27160	32102	36994
1619	6821	13060	17730	22683	27174	32135	36999
1634	6850	13062	17735	22728	27184	32158	37051
1635	6897	13182	17739	22818	27200	32167	3707[illegible]
1661	6931	13199	17753	22821	27271	32207	37082
1678	6956	13202	17760	22844	27324	32269	37128
1683	6957	13258	17783	22871	27329	32292	371[illegible]
1710	6980	13285	17830	22942	27396	32369	37201
1714	6983	13302	17857	22947	27418	32387	372[illegible]
1772	7032	13319	17903	22959	27449	32407	37324
1942	7082	13339	17904	23034	27458	32427	37469
1951	7266	13346	17907	23100	27471	32473	37485
1995	7281	13385	17913	23149	27509	32550	374[illegible]
2074	7289	13402	17985	23152	27532	32565	37508
2092	7306	13420	17998	23183	27534	32612	37539
2202	7377	13499	18040	23251	27535	32672	37581
2231	7418	13510	18066	23266	27565	32687	37947
2247	7443	13515	18140	23274	27662	32696	37989
2272	7455	13520	18201	23279	27671	32739	38051
2364	7541	13547	18213	23343	27731	32801	3809[illegible]
2387	7587	13586	18221	23394	27785	32820	3809[illegible]
2399	7588	13590	18344	23438	27851	32827	3816[illegible]
2406	7595	13597	18368	23483	27870	32830	3816[illegible]
2427	7613	13601	18374	23488	27943	32835	3826[illegible]
2514	7720	13640	18422	23491	27972	32902	3826[illegible]
2576	7915	13695	18447	23503	27981	32980	3828[illegible]
2582	8016	13717	18534	23509	28039	33004	3830[illegible]
2632	8070	13722	18550	23537	28044	33037	3832[illegible]
2636	8127	13870	18567	23543	28057	33086	3833[illegible]
2657	8242	13933	18644	23576	28060	33101	3834[illegible]
2749	8250	13960	18715	23608	28062	33120	3841[illegible]
2798	8293	13989	18902	23613	28176	33122	384[illegible]
2800	8318	14044	18968	23627	28250	33139	384[illegible]
2830	8490	14064	18997	23658	28272	33157	384[illegible]
2837	9061	14099	19018	23685	28308	33162	3845[illegible]
2860	9161	14114	19105	23686	28337	33183	3847[illegible]
2866	9176	14318	19108	23735	28365	33187	3852[illegible]
2885	9257	14326	19150	23814	28380	33306	3855[illegible]
2891	9284	14340	19175	23900	28396	33317	3855[illegible]
2926	9536	14414	19196	23928	28401	33332	38568
2947	9605	14424	19288	23942	28508	33333	38581
2962	9612	14435	19419	23947	28518	33422	3858[illegible]
3028	9644	14475	19442	23950	28564	33455	38616
3048	9647	14494	19492	23951	28577	33469	38717
3082	9661	14504	19564	23978	28628	33473	3873[illegible]
3085	9713	14567	19581	23982	28641	33599	3874[illegible]
3114	9792	14627	19611	24166	28677	33629	3877[illegible]
3117	9823	14628	19617	24182	28710	33680	387[illegible]
3126	9934	14642	19633	24217	28807	33686	388[illegible]
3147	9946	14662	19668	24222	28808	33707	3883[illegible]
3214	9949	14672	19669	24238	28862	33722	38837
3233	9957	14741	19741	24258	28887	33837	3899[illegible]
3264	9970	14803	19767	24264	28900	33858	3900[illegible]
3372	9973	14992	19771	24280	28934	33870	3905[illegible]
3408	10012	15008	19937	24287	29011	33871	3912[illegible]
3477	10045	15016	19982	24288	29057	33874	3914[illegible]
3492	10049	15060	19992	24320	29072	33892	3918[illegible]
3504	10063	15074	20054	24437	29092	33925	3922[illegible]
3513	10069	15121	20058	24438	29117	33939	392[illegible]
3572	10132	15159	20081	24488	29134	33944	392[illegible]
3592	10139	15164	20095	24500	29138	33962	393[illegible]
3664	10144	15317	20113	24523	29156	34051	393[illegible]
3692	10160	15365	20131	24591	29256	34070	393[illegible]
3733	10198	15370	20135	24644	29272	34079	3937[illegible]
3840	10219	15503	20200	24720	29392	34103	393[illegible]
3843	10226	15563	20209	24744	29480	34124	394[illegible]
3850	10274	15586	20234	24745	29560	34147	394[illegible]
3909	10314	15658	20270	24833	29575	34212	394[illegible]
3924	10391	15706	20309	24840	29642	34230	395[illegible]
3953	10448	15714	20325	24952	29698	34267	395[illegible]
3977	10497	15775	20362	24985	29724	34272	3957[illegible]
3989	10512	15799	20398	25003	29799	34304	3964[illegible]
3990	10525	15810	20451	25068	29802	34326	3965[illegible]
4090	10556	15820	20528	25093	29812	34372	3966[illegible]
4134	10600	15851	20544	25193	29835	34375	3971[illegible]
4135	10635	15894	20594	25226	29901	34416	3972[illegible]
4170	10638	15895	20605	25230	29915	34494	3979[illegible]
4184	10683	15994	20646	25285	30038	34571	398[illegible]
4212	10921	16042	20676	25301	30055	34590	398[illegible]
4247	10930	16047	20681	25351	30060	34600	399[illegible]
4296	11127	16110	20691	25382	30063	34630	399[illegible]
4324	11132	16124	20768	25392	30097	34634	399[illegible]
4367	11167	16162	20774	25425	30108	34657	400[illegible]
4403	11257	16190	20818	25436			

Diegene dezer Biljetten, welker Aflossing niet in de maand Nove[illegible]ber 1852, bij de Commissie van Amortisatie voornoemd, ingevord[illegible] wordt, zullen ook aan dezelve ter Afbetaling kunnen worden verto[illegible] tijdens de volgende termijnen van **Rente-Betaling**, bepaaldelijk [illegible] de maanden Mei en November; terwijl echter het genot van Inte[illegible] voor deze 1013 Biljetten, in ieder geval, den eersten November 18[illegible] Oude Stijl, ophoudt.

De Heeren HOPE & Co., KETWICH & VOOMBERGH en W[illegible] W. BORSKI, brengen ter kennisse van de Houders van Certifica[illegible] hunner Administratie, gevestigd op **Originele Biljetten** [illegible] **Inscriptie** der *Russische Leening 4de Serie*, rentende 5 ten Hon[illegible] in Zilver Roebels, dat van de gezamenlijke Biljetten, uitmakende [illegible] Fonds dezer Administratie, te *St. Petersburg* **627 STUKS UIT[illegible] LOOT** zijn, om in de maand November aanstaande aldaar te wo[illegible] afgelost met 500 Roebels voor ieder Biljet, en dat dien ten gevolge [illegible] ***UITLOTING*** zal geschieden van even zoo veel Nummers der [illegible] hen uitgegevene Certificaten, ieder van eene gelijke Som van Rs. [illegible] en waarvan de Nummers nader na afloop der voormelde Uit[illegible] zullen worden bekend gemaakt.

Amsterdam, 15 September 1852.

TE 'SGRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.